

6. Хеппі Ранок. Ефір від 31 березня.
URL:<https://www.hitfm.ua/ranok/22178-kheppi-ranok-efir-vid-3-kvitnia/> (дата звернення: 06.04.2026).

Когут Яна – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Журналістика» факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
Науковий керівник – Гандзюк В.О., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, декан факультету філології й журналістики імені Михайла Коцюбинського.

МАКСИМ КОРЧЕВНИЙ

ТЕМАТИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ РАЙОННОЇ ПРЕСИ В УМОВАХ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ГАЗЕТИ «ТРУДОВА СЛАВА» ЗА 2025 РІК)

Сучасне інформаційне середовище зазнало суттєвих змін, що вплинуло на зміст і структуру газети як медійного продукту. Газета «Трудова слава» як репрезентант регіональної преси акцентує сьогодні здебільшого на висвітленні локальних подій, соціально-економічному розвитку та культурній тематиці.

Специфіка тематики, жанрів, структури регіональних медіа неодноразово поставали предметом дослідження в сучасному журналістикознавстві. Засадничим є, зокрема, наукове дослідження А. Данилець «Регіональні медіа України в умовах війни: виклики та трансформації» [1], у якому окреслено специфіку функціонування локальних засобів масової інформації. За даними українських громадських організацій «Media Development Foundation» та «Internews Ukraine», які займаються стратегічним розвитком незалежних медіа, можна констатувати, що більшість українських редакцій на сьогодні змушені трансформуватися, обираючи актуальну тематику й прилаштовуючись до нових соціальних викликів [7, с. 18–22].

Концептуально-тематична трансформація змінює структуру періодичних видань, наукових праць та аналітичних звітів, адже в умовах воєнного стану зростає роль і соціального контенту. Наразі спостерігаємо дефіцит досліджень, присвячених локальним виданням, їхній тематичній специфіці, актуальній проблематиці. Це зумовлює актуальність пропонованої наукової статті.

Метою цієї статті є аналіз концептуально-тематичного аспекту номерів газети «Трудова слава» за 2025 рік. Її *завдання*: 1) визначити основні тематичні аспекти регіонального видання; 2) проаналізувати динаміку концептуально-тематичного блоку й специфіку трансформацій у газеті «Трудова слава»; 3) виявити специфіку впливу воєнного стану в Україні на зміст публікацій у досліджуваному виданні.

У регіональній газеті «Трудова слава» значна частина контенту зосереджена на культурних заходах, господарській діяльності й побутових питаннях. Актуальності набувають теми, пов'язані з російсько-українською війною, кризовим моральним станом населення, безпекою та соціальним захистом. Така концептуально-тематична трансформація свідчить про адаптацію сьогоденних засобів масової інформації до нових запитів суспільства. З огляду на вищезазначені аспекти варто виділити основні концептуально-тематичні блоки [3, с. 11–16] номерів газети «Трудова слава» як регіонального видання та схарактеризувати їх:

1. *Воєнна тематика та соціальний захист.* Цей тематичний блок дослідження має різноманітну жанрову і змістову структуру, яка виконує оперативну інформаційну функцію і зосереджена на мотиваційних закликах населення й офіційних повідомленнях. Також згаданий блок уміщує окремі персональні історії «людей війни», створює їх образи та характеризує соціальні настрої. В окремих категоріях виділено меморіальні публікації, що вшановують пам'ять загиблих і зреалізують функцію морального виховання. Ще одним важливим аспектом є наявність у номерах видань газети практичних інструкцій щодо поведінки людей під час повітряних тривог та у надзвичайних ситуаціях [4, с. 5–7].

2. *Соціальні проблеми.* Соціально-проблематична база досліджуваного видання має переважно практичний характер. Вона стосується волонтерського руху та гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам, характеризує діяльність державних структур та медичних закладів, які працюють у штатному режимі в умовах воєнного стану [7, с. 7–10].

3. *Аспект комунікації влади та громадських організацій.* Описує методи комунікації державної влади з населенням, а також можливості надання допомоги людям під час війни (облаштування укриттів в закладах освіти та медичних закладах, фінансування й багатовекторну підтримку населення).

4. *Економічна складова.* У центрі перебуває аспект допомоги малому та середньому бізнесу в Україні, процеси фінансування та рефінансування фермерських господарств задля вдалого завершення посівної кампанії тощо. Важливими є питання про аспект виживання

територіальних громад (наприклад, проблема збереження робочих місць).

5. *Культурно-історичний контент.* Цей аспект торкається проведення в будинках культури та бібліотеках культурно-історичних і читацьких заходів, присвячених різним подіям в історії України та українській літературі, що формує національні традиції. Також цей розділ присвячено біографіям відомих українських письменників-шістдесятників. Деякі статті характеризують покоління української інтелігенції періоду хрущовської «Відлиги» (кінець 1950-х – початок 1960-х рр.), що чинили потужний культурний та політичний опір радянській системі. Їхня творчість є актуальною і на сьогодні, оскільки базується на захисті української мови, відродженні національної пам'яті та боротьбі за права людини [6, с. 2–6].

6. *Освітній напрям.* Цей напрям є мотиваційно спрямованим, оскільки закликає населення до перевірки навіть офіційної інформації й опрацювання питань про кібербезпеку. Такі публікації є досить актуальними, адже останнім часом в мережі «Інтернет» активно поширюють інформаційні фейки, що спричиняє паніку серед населення. Тому нагальною є потреба розвитку медіаграмотності й медіаосвіченості серед населення, формування критичного мислення та забезпечення інформаційної безпеки.

7. *Жанрова характеристика.* Вона базується на аналітичному аспекті й уміщує такі складові: новини (домінантна середня частка інформаційного блоку), аналітика (обмежена частка інформаційного блоку, яка виявляє ознаки зростання), нариси (помірна частка інформаційного блоку, яку використовують активно), розваги (майже відсутні аспекти інформаційного блоку).

8. *Тональність інформаційного контенту.* Ґрунтується на узагальненні концептуально-тематичної проблематики, оскільки використовують переважно стійку лексику й колективні образи. Помітна емоційна насиченість викладу, чітка репрезентація рис патріотизму, підтримка читача й обережність у формулюваннях.

9. *Узагальнення й інтерпретація результатів.* Цей блок виконує узагальнювальну функцію й презентує кризовий контент (інформування, підтримка, мобілізація населення, інтеграція територіальних громад із громадськими і волонтерськими організаціями).

Перераховані вище аспекти концептуально-тематичної проблематики регіонального видання номерів газети «Трудова слава» за 2025 рік засвідчують наявність системи заходів адаптації локальних засобів масової інформації до умов сьогодення. Вони формують переміщення пріоритетів від культурно-побутових та економічних тем до проблематики інформаційного, соціального і

безпекового характеру. Це відповідає соціальним нагальним потребам і потребам територіальних громад та громадських організацій. В умовах сьогодення воєнна тематика посідає центральне, концептуально вагоме місце в контексті періодичних видань. Вона виконує не лише інформаційну функцію, а й мобілізаційну та психологічну, що дозволяє формувати патріотичні настрої серед населення. Статті, які розповідають про соціальні проблеми та діяльність органів державної влади трансформують свої прикладні функції, даючи змогу читачеві отримувати інформацію для вирішення поточних побутових та життєво важливих питань [2, с. 247–248]. Економічний блок зорієнтований переважно на культурно-історичні й освітньо-просвітницькі статті, які зреалізують функцію збереження ідентичності українського населення та сприяють формуванню його критичного мислення. Жанрові та стилістичні характеристики періодичного видання підсилюють емоційний та інформаційний вплив на читача, персоналізують образи.

З огляду на висловлене зауважимо, що проведене концептуально-тематичне дослідження, яке стосується трансформаційних перетворень у регіональній пресі, засвідчує, що комплексний підхід до тематики досліджуваних номерів газети «Трудова слава» за 2025 рік дає змогу окреслити закономірності розвитку її концептуально-тематичної проблематики в кризових умовах сьогодення.

Центральною темою в структурі медіаконтенту є воєнна тематика, яка охоплює оперативні й інформаційні повідомлення щодо безпосередніх учасників бойових дій, містить матеріали про загиблих та поради щодо соціальної безпеки. Також тематика досліджуваної газети містить культурно-історичний й освітньо-просвітницький контент, що сприяє збереженню національної пам'яті, формуванню критичного мислення та підвищенню медіаграмотності серед потенційних читачів. Це дозволяє емоційно підтримувати аудиторію в період воєнного стану.

Отже, районна регіональна преса в умовах війни є інструментом інтеграції різних тематичних аспектів і водночас прикладом ефективної адаптації локальної преси до надзвичайних умов сьогодення.

Список використаних джерел

1. Данилець А. Роль регіональних медіа України у висвітленні російсько-української війни : кваліфікаційна робота. Львів : Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2024. 99 с.
2. Махова К. В. Українські регіональні медіа в умовах воєнного стану: виклики та вектори трансформації. *Вчені записки ТНУ імені В.*

І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Київ, 2025. Том 36 (75) № 5. Ч. 2. С. 245–254.

3. Медіарозвиток України : стан регіональних медіа в умовах війни. Media Development Foundation (аналітичний звіт). Київ, 2025. 48 с.

4. Савченко Л. М. Медіа в умовах кризових трансформацій: український контекст. Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2024. 176 с.

5. Семенова О. П. Функції локальної преси в інформаційному середовищі сучасної України. Київ: КНЕУ, 2023. 152 с.

6. Шевченко І. І. Контент-аналіз у журналістиці: теорія і практика. Львів: ЛДУ, 2021. 200 с.

7. Regional media in crisis: Ukrainian local press under wartime conditions. Internews Ukraine Kyiv, 2025. 36 с.

Корчевний Максим – здобувач першого рівня вищої освіти спеціальності «Журналістика» факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Науковий керівник – Завальнюк І.Я., завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, професор, доктор філологічних наук.

ОЛЬГА КУЗЬМІНА

ДОВІРА ЯК ВАЛЮТА: ЯК СОЦМЕРЕЖІ ДОПОМАГАЮТЬ РЯТУВАТИ ЖИТТЯ

Останніми роками блогінг набув значної популярності та став важливим інструментом публічної комунікації. Саме війна в Україні сформували нові запити до блогерської діяльності, зокрема щодо підтримки волонтерських ініціатив. Значна частина контенту блогерів зосередилася на тематиці війни: інформуванні про ситуацію в країні, поширенні власних оцінок і спостережень, організації зборів коштів для потреб Збройних сил України та допомоги вимушеним переселенцям, а також координації волонтерської діяльності й участі у спільних проєктах. Контент став більш практичним і спрямованим на допомогу: організацію зборів коштів, інформування про потреби військових і координацію волонтерських ініціатив. Завдяки своїм комунікативним навичкам та впливу на аудиторію блогери змогли ефективно мобілізувати